

Рецензія

*на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти –
доктора філософії –
спеціальності 035 «Філологія» Philology
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.*

В умовах глобалізації актуальними стають процеси, в яких домінантну позицію посідає ефективна освітня система, орієнтована на підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії, фахівців, здатних репрезентувати інтегральні, загальнонаукові, фахові компетентності. Саме у такому ракурсі розроблено освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки проектною групою Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

З огляду на виклик сучасності, поширення набувають тенденції гармонізації та інтеграції освітньої сфери відповідно до світових і європейських норм та стандартів. У результаті, спостерігається модернізація моделі освітньої системи, в якій органічно корелюють кращі вітчизняні й зарубіжні освітні традиції. Підготовка фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відбувається у контексті набуття фундаментальних знань загальноосвітнього і професійного рівня, а також формування особистісних навичок та здібностей, що декларується освітньо-науковою програмою Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

У освітньо-науковій програмі увагу зосереджено на розвитку особистого зростання здобувача; на його здатності динамічно реагувати на глобалізовані сьогоденні явища; на вмінні розробляти оригінальні наукові розвідки, творчо та критично мислити, аргументовано аналізувати інформацію, виводити закономірності, приймати нестандартні рішення з урахуванням інноваційних трансформацій, досліджувати наукові здобутки вітчизняної і міжнародної академічної спільноти.

Пріоритетним є оволодіння фаховими знаннями, загальнонауковими компетентностями, універсальними навичками дослідника, іноземною мовою на рівні загальноєвропейського стандарту C1. Увагу зосереджено на процесі формування у здобувача високого рівня мовленнєвої компетентності з

іноземних мов, що обумовлює успішність в опануванні фахового простору в площині не тільки вітчизняних, а й зарубіжних наукових студій.

У такий спосіб розвинений комунікативно-професійний потенціал дозволяє здобувачу бути відкритим до мовленнєвої інтеракції із широким загалом, кваліфіковано презентувати наукові досягнення у наукових статтях, оприлюднених у фахових вітчизняних виданнях та міжнародних наукометричних базах даних. Також професійно демонструвати результати своєї діяльності на міжнародних наукових конференціях, а також інших заходах з метою обміну науковим досвідом; працювати в команді та ефективно володіти компетенцією міжособистісної і міжкультурної комунікації.

Така модифікація освітнього процесу детермінує актуалізовану концепцію, спрямовану на розуміння здобувача як результативної особистості, так і успішного науковця та викладача. Водночас координуються аспекти вибудовування та формування персоніфікованої освітньої траєкторії фахівця, а також засвоєння знань і навичок задля оптимальної його взаємодії у суспільному середовищі. Усі ці засади є ґрунтовною сутністю освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України. Освітньо-наукова програма окреслює мету, характеристику, реалії працевлаштування здобувачів, стиль та методику навчання, компетентності, результати навчання, академічну мобільність. В цілому, освітньо-наукову програму сформовано у контексті сучасної парадигми європейських стандартів. При цьому враховано особливості Європейського простору вищої освіти, зокрема, понад 25 % становлять вибіркові компоненти. Це відповідає вимогам щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії.

Водночас висловимо такі побажання. У Робочій програмі з асистентської педагогічної практики слід зацентувати завдання формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників. Крім цього, на сайті Центру було б бажано документально оформити Положення по науковій школі та зазначити і наявні у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ наукові школи. У Положенні слід чітко виокремити критерії наукових шкіл на підставі нормативних документів та досвіду провідних ЗВО України. Ця інформація дозволить чіткіше окреслити наукові здобутки Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України як науково-освітньої установи. У документах слід також чіткіше окреслити процедуру обрання курсів за вибором аспіранта.

Таким чином, ця освітньо-наукова програма містить інноваційні методики викладання і навчання. Широке застосування онлайн-лекцій, дистанційного навчання, електронних підручників, навчальних матеріалів значною мірою сприяє піднесенню на якісно новий рівень викладання компонентів освітньої програми. Безумовно, це має велике значення для високої якості всіх складників навчального процесу, гармонійної взаємодії наукового та педагогічного контенту.

Загалом, освітньо-наукову програму належним чином сплановано й структуровано, її зміст викладено у контексті підготовки доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія – фахівця, який здатний генерувати нові ідеї на високому рівні загальнонаукових та професійних компетентностей.

Зрештою, оволодіння передбаченими у програмі компетентностями, що окреслюють інтегральну, загальнонаукову, фахову складові, сприяє успішному досягненню наукових та педагогічних здобутків, а також уможлиблює здійснення здобувачем якісної наукової та педагогічної діяльності.

Отже, є всі підстави вважати, що рецензована освітньо-наукова програма Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України відповідає чинним вимогам до програм такого рівня. Її впровадження в освітній процес підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 – Філологія, галузі знань 03 – Гуманітарні науки відповідає меті зростання і становлення успішного, висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світову наукову і викладацьку спільноту фахівця.

докторка філологічних наук, професорка,
завідувачка кафедри англійської філології
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна,
академікиня НАН Вищої освіти України

САМОХІНА В.О.

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу діловодства
Центру документації

